

Vergaderjaar 2022–2023

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 1030

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 augustus 2023

Hierbij stuur ik u het verslag van de informele Energieraad die op 11 en 12 juli 2023 plaatsvond in Valladolid, Spanje. Nederland werd tijdens de informele Energieraad hoogambtelijk vertegenwoordigd.

De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten

Verslag Informele Energieraad 11 en 12 juli 2023

Op 11 en 12 juli vond in Valladolid, Spanje, de informele Energieraad plaats. Tijdens de informele Energieraad had het Spaanse voorzitterschap het thema open strategische autonomie (hierna: OSA) in relatie tot de energiemarkt geagendeerd. De discussie over dit thema vond plaats in twee aparte tafelrondes. De eerste tafelronde richtte zich op het versterken van waardeketens en de leveringszekerheid van de Europese energiesector en de tweede ging over de uitdagingen om tot een gedigitaliseerde en geïntegreerde interne energiemarkt te komen.

Eerste sessie: Waardeketens en de leveringszekerheid in de energiesector

De Europese Commissie (hierna: Commissie) benadrukte het belang van voorstellen zoals de *Critical Raw Materials Act* (hierna: CRMA), *Net Zero Industry Act* en *Strategic Technologies for Europe Platform* voor het versterken van de Europese waardeketens en leveringszekerheid. De afhankelijkheden van China met betrekking tot kritische grondstoffen kunnen hiermee afgebouwd worden op een open manier zonder protectionisme, aldus de Commissie. Tot slot benadrukte de Commissie het belang van een snelle behandeling van deze voorstellen en het voorzitterschap ondersteunde deze oproep.

In het algemeen ondersteunden vrijwel alle lidstaten, waaronder Nederland, het belang van kritieke grondstoffen en de CRMA. Voor de energietransitie zijn grondstoffen van cruciaal belang en voor sommige hernieuwbare energiebronnen, zoals zonnepanelen en windmolens, zijn sommige kritieke grondstoffen onmisbaar. Ook benadrukten verschillende lidstaten het belang van circulariteit waardoor er überhaupt minder (nieuwe)grondstoffen nodig zijn. Ook kwamen er een aantal specifieke voorbeelden van lidstaten naar voren die benadrukten dat acceptatie van de lokale bevolking cruciaal is voor mijnbouwactiviteiten rondom deze grondstoffen en dat informatieverschaffing en consultatie van betrokkenen daarbij van groot belang is.

Een ander aandachtspunt dat naar voren kwam in de tafelronde zag toe op de nationale vergunningsprocessen en Europese regelgeving rondom hernieuwbare energie. Om de snelheid van de transitie te versnellen, benadrukte een aantal lidstaten dat deze processen en regels duidelijker en effectiever gemaakt moeten worden. Samen met een aantal andere lidstaten heeft Nederland verder gewezen op het belang van het stimuleren van innovatie om grondstofgebruik te verminderen. Ook heeft Nederland met andere lidstaten gepleit voor betere interconnectie in het Europese energiesysteem zodat hernieuwbare energie ook beter geïntegreerd kan worden.

Tot slot was er tussen een aantal lidstaten een bekend verschil te zien in hoe zij de energietransitie voor zich zien en met welke energiebronnen. Een aantal lidstaten benadrukte het belang van technologieneutraliteit en het gebruik van alle mogelijke bronnen zoals kernenergie, terwijl anderen alleen de focus willen leggen op volledig hernieuwbare bronnen.

Tweede sessie: Uitdagingen voor een gedigitaliseerde en geïntegreerde interne energiemarkt

Ook deze tafelronde werd afgetrapt door de Commissie die erop wees dat de behoefte aan flexibiliteit in het energiesysteem zal toenemen en daarmee ook de behoefte aan energieopslag en het borgen van leveringszekerheid. Daarom is het van belang om technische blokkades weg te

nemen en te zorgen voor nieuwe aansluitingen en energieopslag in het nieuwe (hernieuwbare) energiesysteem. De Commissie heeft dit geprobeerd op te lossen in voorstellen zoals REDIII en de Hervorming van de Elektriciteitsmarkt richtlijn, maar roept lidstaten ook op dit verder toe te passen in hun nationale energieplannen, zoals sommige lidstaten al hebben gedaan. Tot slot benadrukte de Commissie dat regionale samenwerking een sleutelrol speelt bij de uitrol van energie-infrastructuur.

Het belang van energieopslag en flexibiliteit in het energiesysteem werd ondersteund door alle lidstaten. Tevens werd ook in deze tafelronde door vrijwel elke lidstaat benadrukt dat interconnectie voor een goed functionerende interne energiemarkt noodzakelijk is. Een aantal lidstaten benoemde het belang van effectieve marktinterventies en het goed inzetten van prijsprikkels als oplossing voor het opslagprobleem. Nederland benadrukte het belang van innovatie en nieuwe technologieën om verschillende soorten opslag mogelijk te maken en gaf aan dat het harmoniseren van certificering voor deze opslagsystemen ervoor kan zorgen dat innovatie versnelt en makkelijker brede verspreiding vindt. Daarnaast deed Nederland, zoals bij eerdere Raden, een oproep om de herziening van de Europese elektriciteitsmarkt te baseren op goede impact assessments. Deze oproep werd gesteund door meerdere lidstaten.